

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanítónak egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., féltoldal 16 kor. stb.

Felélő szerkesztő:

Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)

Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők

Ünnepi beszéd.

Tartotta dr. Rédey Gyula c. püspök, káptalani nagyprepost a lábadozó katonák karácsonyestéjén.

Mélyentisztelt Hölgyeim és Uraim!

Vitéz katonák! Édes véreim!

A múlt század egyik legnagyobb regényírója, akit a francia kritika éppen stílusának kifejező voltaért a francia próza egyik legnagyobb mesterének tart, mondja világ-szerzte híressé vált egyik regényében: „A nagyon is teli lélekből az érzés néha a legüresebb metaforákból a legelcsépelt szövegekben árad ki; mert soha senki se tudja pontosan kifejezni se vágyait, se felfogását, se fájdalomait; mert az emberi szó csak egy repedt üst, amelyen legfeljebb medvetáncoltatásra alkalmas dallamokat verhetünk ki akkor, amikor szeretnők elérzékenyíteni a csillagokat!”

Soha életemben nem éreztem ennek a tulzottnak látszó mondásnak igazságát annyira, mint a jelen pillanatban, amikor én is, nem ugyan a csillagokat, mint inkább a ti szíveiteket szeretném annyira elérzékenyíteni, mint ahogy az anyém el van érzékenyedve a jelenben. Igen, vitéz katonák, szeretett véreim! Szeretném az itt jelen levő hallgatóság mindegyikének szívébe kitöröl-

hetlenül egész életükre bevésni az Ur 1915. évének szent Karácsonyát, mint oly ünnepet, mely az emberiség évezredes történetében alig fordul elő egyenéhányszor.

Szeretném, ha ennek a díszes karácsonyának viruló zöldje, mint egy égből szállt reménységnek színe, megmaradna a maga üde fiatalosságában mindnyájunk szívében egész életünk végeig.

Szeretném, ha ennek a karácsonyának fénylő gyertyácskája, mint valami mennyből leszállt világosság ott égne, melegítene és fénylene mindnyájunk lelkében egészen utolsó lehelletünkig.

Szóval szeretném, ha a mi Üdvözítő Jézusunk azon szent áldása, melyet Ő nekünk születésének 1915. évfordulata hozott, elárasztaná boldogsággal és égi békével nemcsak a mi szíveinket, nemcsak ennek az országnak, de az egész küzdő, szenvedő, vérző szegény emberiségnek szívét.

Mert édes véreim! mig tavaly, az 1914. évi szent Karácsony ünnepén, midőn áhitatos szívvel jöttünk a született Megváltó betlehemi jászolához, szívünk tele volt rémes aggodalmakkal, tele volt félelemmel s csüggeteg reményünkben alig mertük szemünket felemelni az isteni Kisdéd égi fényben ragyogó arcáig, attól rettegve, hogy a mennyi gyermek fénylő arcát eltakarja

a gyermekgyilkos Herodes véres árnyéka s a gondoktól, félelemtől megkínzott agyunk már a betlehemi jászolnál látni vélte a Szent Család futását, menekülését Izrael régi rab-szolgájának helyére, Egyiptomba.

Az angyaloknak annyi boldogságot hirdető énekét: Dicsőség Istennek a magasságban és békesség a földön a jóakaratu embereknek, mintha elnyomta volna Herodes gyermekgyilkos poroszloinak siető durva lábrugása s fülünkbe az angyalok égi éneke helyett csak a halálra keresett kisdedek siránkozása, az anyák kétségbeesett jajgatása hatolt be. — Ma „dicsőség Istennek a magasságban” mindez másképp van! Ma széles nagy Magyarországon a betlehemi jászol előtt térdeplő magyarság szívéből az egekig szárnyalva, hangzik föl mint egy diadalittas kiáltás: „Dicsőség Istennek a magasságban és békesség a földön a jóakaratu embereknek.”

Honnan e nagy változás? Honnan ez égis szárnyaló diadalmi ének? Herodes véres árnya leszállt oda, ahová való, az alvilág sötétségébe! És e sötétségbe tűntek vele durva poroszloí. A kisdedek sirása megszűnt; az anyák kétségbeesett jajgatása háláénekebe olvadt fel.

Magyarország népe ott áll diadalmasan az ígért földének határainál. Izrael

Erős emberek.

Írta: Göllöcsér Elek.

Bölcsőtől a koporsóig, ezen a nehéz terepen, — amely tele van drótkadályokkal, farkasvermekkel, aknákkal, torpedókkal, mocsarakkal, hegyekkel, karsszal, bevehetetlen erődökkel — az ember mindig ideálokat kerget. Ideálokat, amelyek vonják, csalogatják, táncolnak előtte, mint a kincskereső babonás előtt a lidércfény, a lápok családok lelke. Az ideál. Nem más ez, mint egy nem határolt, formába nem önthető rózsaszínű köd, a lélek egén könnyedén fodrozott bárányszőke. Az ember életében nem ő a legfontosabb, de mindig előtérben van, mint a végtelen kék azuron a fodros, fehér, rózsaszínnel itatott kis felhőcské, amelynek elvonják a figyelmet a nagy mindenségről és önmagukat magasztaltatják. Jaj, be szép! Ni milyen érdekes! — kiált fel a gyermek, amikor rájuk esik bámuló őttekintete.

Kezdve a vessző paripától, a fakardtól, a papírsáktól a hőskönn, a huszárkapitányokon, a híres erős emberekén át és át Verne Gyula alakjait, át Bórharrinyán, Solyomsemen, Toldi Miklóson, a két Trenken és az Új földesur kemény magyarjain, át egész a fitos orru, pihés-bolyhos fehérnyaku, ezüstcsengettyűs hangú, ritmusos járású bakfiskorig — akiknek piciny topánkaja kopogása: kip, kop, mindig egy-egy kis szögecskével erősíti lelkükhöz az édes képet, amelyről azt hiszik, hogy soha el nem mosódhatik, soha el nem fakulhat: az ember mindig ideálok után szalad. És amikor már megállapodott, amikor az ifjuság bohóságai helyett a férfi kötelességei jönnek, akkor is az ideálok ott settenkednek a lelkén: vagyon, rang, tekintély, a környezet hódolata, az erősebbek elismerése stb. stb. Azt lássam, még az öregkor-

nak is megvannak a maga ideáljai: az egészség, az eleven és hízlekedő unokák, fűtött kandalló mellett szűzohány, egy kis erős, a vért melegítő borocska, leves előtt egy pohár papírmorgó és olyan környezet, amely minden szeszélyt azonnal és morgás nélkül kielégít. Ezek is ideálok, de ezek sem mindig válnak valóra, mert az egészség hiánya, az unokák vásottak és nem tisztelik a kort, szűzohányt nem lehet kapni a finác miatt, a bor drága, öreg szilvórium vajmi ritka és a környezet — oh az kegyetlen, önző, csak a maga javát nézi s a köhögős, zsémbes öreg ember elől elmenekül, és még jó, ha nem külön szobában teritnek neki ebédhez.

Az ember mindig ideálokat kerget és ezzel telik el az élet.

Abban az időben, amikor még diák voltam otthon az Olt partján épült kis székel városban, ideáljaim sokan valának. Amikor a Toldit kellett tanulni és elemezni, akkor mindnyájan szeretnénk volna olyanok lenni, mint Toldi. Még legénytoll sem pelyhedzett állunkon, de már legénykedtünk. Ki erősebb, ki birja kitartani vízszintesen a hosszonyelű, pedellusi nagy seprűt?

„Szörnyű vendégoldal reng araszos vállán.” Azt sem igen értették meg, hogy mi az a vendégoldal, mert a székely ember olyant nem használ, de kifeszítettük a mellünket, hogy a vállunk szélesebbnek lássék, sőt talán olyan is akadt, aki kérve-kérte a szabót, hogy több vattát tegyen a kabátba és derékban karsura húzassa össze, hogy szélesebbnek lássék soványka vállunk. (Nem tudom, nem én voltam-e, aki ezt kérte!) Az órákői süneteket a tornaszereken, vagy birkózva, gerelyhajítva töltöttük és felgyúrt ingujjal, tenyerünket a homlokunkhoz feszítve, próbálgattuk táncoltatni bicepszünket, amint azt egy Müller nevű komé-

diástól láttunk, aki azzal is mutogatta magát, hogy nagy ekét felemelt és a villás fogantyújának egyik csücskével az állára helyezvén, körülsétálta a kis porondot. Mutatott ez mást is. Üllőt tetetett a mellére és két kovácslegény egy vasrudat szépen kicifrázott kalapácsütésekkel megre püfölt ezen az üllőn. Akkor ez volt az ideálunk.

Egyszer csak azzal a hírrel jön az egyik osztálytárs, hogy hiába olyan nagy legény ez a sváb, Kurta Feri úgy földhöz vágta vasárnap délebb, hogy csak egy nyekkent; de Müller azt mondta, hogy nem gílt, mert nem érintette mindkét vállá egyszerre a földet.

Ezen mindnyájan méregetre jöttünk. Micsoda szemtelen az a német, neki nem gílt a földhöz vágás! Persze, mert a magyar odavágta, hát most letagadná! És aznap délután lepiesszegtük az előadását, ami miatt kikérgetett és a tanárok megtiltották, hogy máskor is odamegyünk. Ami a tanároktól nyilván hazafiatlan cselekedet volt. Ekkor Kurta Feri lett az ideálunk A bronz fekete arcu, bivaly nyaku, zömök legény, aki télen is nyitott mellénnyel járt és hatalmas combjain fesszen domborodott a magyarszínűs szürke nadrág. És sokat beszéltek a pajtások Kurta Feriről. Hogy ezt tette, hogy azt tette. Hogy az még a medvével is birokra kelne, ha úgy jönne az alkalom. Akkor mindnyájan Kurta Ferik szeretnénk volna lenni. Megnéztük a járását és utánoztuk. És a mellényt is nyitva hordtuk, ami miatt az igazgatónk, egy rötös szakállú, száraz kis emberke, irgalmatlanul leparasztozott, mi pedig lesajnáltuk őt titokban, hogy olyan vézna és lapos mellű. Biztosan irigykedik reánk, mert erősek vagyunk!

Egyszer azonban rossz hír kapott lábra Kurta Feriről. Az Ipacs-völgyben, Szemerja mellett, egy vásáros embert halva találtak és nem volt sebében az eladott két ökör ára. Azt suttozták, hogy...

népe 40 esztendeig kóborolt a sivatag pusztaságán, míg az Úr vezérlete alatt elérte az ígért földjének határait. Magyarország népének a mohácsi vésztől máig 400 esztendőn keresztül kellett sokszor fáradtan, csüggedten, étlen-szomjan, sokszor vezér és utmutatók nélkül: igen, Mózes és Áron nélkül ide-oda tévelyegnie, kóborolnia a vad, a kietlen pusztában, melynek neve a nemzetek történelmében „elnyomatás”; míg végre annyi szenvedés, megalázás, félreismerés után véres diadalog árán eljutott odáig, hogy a vérben kelő nap eljő, sugárainál megadatott látnia az ígért földjét.

Vitéz katonák! Édes véreim! Méltó utódai a névtelen hősöknek, kiknek jeltelen sirjai ott vannak abban a kietlen pusztaságban, — e karácsonyfa szent lángjai a mi szíveink, a mi hálás, szerető szíveink lángjának jelképei; — e karácsonyfa szerény ajándékai a mi hálás, a mi szerető szíveink elismerem csekély, de jelentőségben gazdag: mert egész szívünket jelentő ajándékai! Mondják el ezek nektek helyettünk, mily hálával, milyen szeretettel vagyunk mi eltelve irántotok. Mondják el ezek helyettünk, hogy a sok nélkülözést, szenvedést, melyeket kiálltatok, hogy a halálmegvető bátorságot, melynek e harcokban oly fényes bizonyosságát adtatok, — hogy a poklok tűzét lebiro hősiességet, mellyel hazátokat véretek oly bőséges kiontásával megvédelmeztétek s egyuttal hirt, dicsőséget és becsületet szereztek a magyar névnek, sem mi, sem semmi földi nagyság és hatalmasság eléggé megjutalmazni nem tudja soha. Méltó, a ti érdemeitekhez méltó jutalmat csak az adhat nektek, akinek a bethlehem-i istállóban levő bölcsője felett ma mi mindnyájan az anygálok karával egyesülve énekeljük: „Dicsőség Istennek a magasságban és béke a földön a jóakaratu embereknek!”

A hadiévек beszámítása. A hadiévек beszámításáról az alább közölt miniszteri rendelet intézkedik.

A m. kir. minisztériumnak 4.401/M. E. számú rendelete, a jelen háború alkalmából a szolgálati

időhöz hozzászámítandó hadiévек tárgyában. A háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvények kiegészítése tárgyában hozott 1915. XIII. t.-c. 6. §-ában nyert felhatalmazás alapján a m. kir. minisztérium a szolgálati időhöz hadiévек hozzászámítása tekintetében a jelen háborúra vonatkozólag a következő rendelkezéseket állapítja meg:

1. §. Az olyan egyén szolgálati idejéhez, akit a jelen háborúra vonatkozólag hadiév kedvezménye illet, egy hadiévét kell a nyugdíj kiszabásánál hozzászámítani, ha a) a jelen háború folyamán legalább 3 hónapon át teljesített tényleges szolgálatot, vagy b) tekintet nélkül teljesített szolgálatának időtartamára, harcban vett részt, vagy az ellenség előtt megsebesült, vagy hadi viszonytagságok, köztük járványos betegség következtében, a szolgálatra képtelenné vált.

2. §. Az olyan egyén szolgálati idejéhez ellenben, aki a jelen háború folyamán több naptári évben teljesített tényleges szolgálatot, mindegyik naptári év után egy-egy évet kell, mint hadiévét a nyugdíj kiszabásánál hozzászámítani, ha ő e naptári évek mindegyikében a) legalább 3 hónapon át teljesített tényleges szolgálatot, vagy ha b) tekintet nélkül teljesített szolgálatának időtartamára, az 1. §. b) pontjában foglalt rendelkezések alá esik.

3. §. A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

Budapest, 1915. évi december hó 11-én.

Gróf Tisza István s. k., m. kir. miniszterelnök.

HIVATALOS RÉSZ.

Pályázat helyettesítésre. A dégi róm. kath. iskolához — a tanító hadba vonulása miatt — helyettes kerestetik. Pályázhatnak férfiak és nők. Javadalma: 80 korona havonként, lakás tűzelő nélkül. Kérvények január 15-ig a dégi (Veszprém megye) plébániához küldendők.

Városi közgyűlés.

Veszprém város képviselőtestülete december 29-én rendes közgyűlést tartott. A tárgysorozatban harminchárom pont szerepelt, gazdagítva a villamos mű új kezelési szabályrendeletének 43 §-ával. Nem csoda, ha a gyűlés d. u. 3 órától esti 8 óráig tartott s ha az alig negyven képviselőig olvasható s egyre gyérülő hallgatóság érdeklődése is unott, fáradt lón.

Dr. Komjáthy László polgármester napirend előtt több bejelentést tett. Elparentálta a hősi halált

halt Adorján Mór városi képviselőt. Emlékét a város jegyzőkönyvében megörökíti s a családhoz részvétirattal intéz. Ezután kegyeletes szavakkal emlékezett meg Vaszy Béla igazgató haláláról s a harctéren hősi halált halt Weber Ede honvédezeredes érdemeiről. A jegyzőkönyvi hálás elismerés az ő szép emlékeztük mellett is őrt áll időtlen időkig.

Dr. Óvári Ferenc országgyűlési s városi képviselő 10 ezer koronás alapítványt tett a veszprémi hadiárkvá javára. A közgyűlés az adományért meleg köszönetet szavazott.

A székeskáptalan egyik tagja 4000 koronát adott városi jótékony célokra. A közgyűlés köszönetét lelkes eljenzés tolmácsolta.

A tanács a karácsonyi ünnepek alkalmával katonai karácsonyfákra s hasonló célokra több adományt nyújtott 50—100 koronás összegben, a közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében. A közgyűlés ez intézkedést helyeslőleg tudomásul vette.

Dr. Némethy Károly és Kardtsony Lajos államtitkárokat, akiket a Király Ő Felsője valóságos belső titkos tanácsossá nevezett ki, polgármester indítványára a közgyűlés táviratilag üdvözölte. A táviratok egyező szövege:

Veszprém város közönsége mai napon tartott rendes közgyűlésében polgármesteri bejelentés után legbensőbb örömmel értesült Nagyméltóságod magas kitüntetéséről. A város közönsége legmélyebb tisztelettel üdvözli Nagyméltóságodat és kívánja, hogy a Gondviselés nagyon hosszú ideig tartsa meg hazánk és mindnyájunk javára. Polgármester.

Az állattenyésztés fejlesztése végett a városi tanács 7—8 ezer korona keretén belül tenyészállatokat vásárolt. A közgyűlés ezt az intézkedést is helyeselte s tudomásul vette.

A tárgysorozat első pontja: a villamos mű házikezelésének ügye, több rendbeli intézkedésre várt határozatot. A kérdést dr. Horváth Béla főjegyző ismertette részletesen, tájékoztatóan s megindokolva. Az előzményekre való utalás, az átvételre eddig foganatosított intézkedéseknek elsorolása, az újabb rendelkezések sorrendbeli csoportosítása, az igazgatóság, mint intézkedő s ellenőrző szerv megalkotásának indokolása s a villamos mű kezelését szabályozó s 43 §-ból álló szabályrendeletnek pontról-pontra bemutatása s indokolása

Oh, leírni sem merem... És mi más ideál után néztünk.

Akkor került haza Brassóból, ahol huszáronkéntes volt, az Imre bácsi. Nem messze lakott tőlünk, a Libuc nevű városrészt felett. Iszonyu erős ember volt. Sokat lumpolhatott a huszároknál, mert két évig volt egyéves önkéntes és ha egy kis bort ivott, mindenkit kihányt a kocsmákból. Beszéltek, hogy azért bukott meg a tisztivízgán, mert Brassóban ahány oláh elment mellette, — lett légyen az musztikás (lépet gyűjtő) paraszt, vagy hosszú hajú pópá, annak mindnek barackot nyomott a feje bubjára, de olyant, hogy nem egyet vizesborogatással kellett kuralni. Voltak annak az udvarában nagy kövek. Olyanok, mintha rengeteg cukorsüvegeket tömpére nyomnának és a csucsukon vaskarika volt fogantyúnak. Azokat emelgette, dobálta s mi a kerítés hasadékaán át néztük, bemenni nem mervén kutyái miatt se, amelyek — szelindekek és bulldogok — örökké láncon voltak, amikor ő nem idomította őket.

Nekünk ez is nagyon imponált és az is, hogy amikor ment az utcán, mindig mogyorított evett, de azt jobb keze ujjaiával roppantotta össze.

Akkor mind, de mind Mihály Imrék szeretünk volna lenni. Folyton gyakoroltuk az izmainkat és mutogattuk egymásnak az erőnket.

A hatodik osztályban már én voltam a legelsőbb. Amit el kellett annak ismernie, aki nem akarta földhöz vágatni magát.

Ekkor orrom alatt már kezdett feketedni a legénytoll és ha nagyon ragadós bajuszpedrőre akadtam (akkor még nem volt divat a nyírott bajusz) hosszas fáradság után sikerült is némi kis bajuszformát összeállítani. Eleinte ez a miatt kellett, hogy a pajtasok előtt nagyobb legyen a tekintély, de úgy karácsony táján egyszer csak azt vettem észre, hogy nem a pajtasok, hanem egy

aranybronz fruszus, pajkos kacagású, karcsú kicsitri miatt van az egész. Odajárt varmi hozzánk, mert a hugomnak ruha kellett karácsonyra. Amint megláttam otthon a kis varrónőt, az első napokban igen lesajnáló volt a véleményem róla. Furcsának találtam a haját. Se szőke, se fekete, se gesztenye-barna. (Később azért rajongtam, hogy jaj de szép! Csillag mint az arany és még se szőke.) Milyen vékony a nyaka. (Karácsonyra már az lett a legszebb hattyunyak.) Pufók az arca, mint valami paraszt. (Milyen határtalan gyönyörűség volt később, midőn rám mosolyogva, két kis gödröcske incselkedett rajta!) A lábai nagyok. (Milyen picinyek, milyen kecsesek lettek azok két hét múlva! Amint mentem az iskolából haza, a hóban megismertem a nyomát és szerettem volna gamammal vinni, a szívemre ölelni.) Varga Anna. (Milyen közönséges név! Varga: foltozó csizmadia. Anna: volt egy családunk is, akit úgy hívtak. Oh és hányszor leírtam azután, hogy Annuska, babuska. Sőt vers is készült, hogy:

Ha az Isten kincset adna,
Nem kellene más csak Anna!
Dusgagdag lennék azonnal,
Ici-pici vagyonommal!

Ugy megváltozott a világ, hogy fülig szerelmes lettem. Ő lett az ideálom. Ha édes anyám kiment a szobából, én nyomban ott teremtem és igyekeztem beszédbe elegyedni vele. Ami nehezen ment. Majd este, midőn a varrásnak vége volt és fujta a szél a havat, ajánlkoztam, hogy elkísérem, de édes anyám szemüvege felett rá nézett. Egy kicsit nézett, egy kicsit, mintha gondolkodott volna. És azt mondta:

— A kisasszonyt majd a Mária kíséri el.

(A Mária! Érdekes, és most jut eszembe, hogy egy bizonyos idő óta mindig ilyen Mária vannak nálunk. Csunya, vén, fogatlan, trampli Mária!

Azért milyen takaros Boriskák és Zsuzsikák sürgölődtek özvegy édes anyám makulatlan tiszta konyhájában! És most itt van ez a Mária! Brrr!)

És csakugyan: a Mária kísérté el, pedig... Ezen az estén ketten duzzogtunk. Én és a Mária! Ha én kísérhettem volna el, egyikünk se duzzogott volna.

Ettől kezdve azon törtem a fejem, hogyan kísérhetném én el? Hopp! Megvan. Este 6 óra tájban valami ürügy alatt eltűntem. Vagy a holnapi latinleckét kellett megkérdeznem X barátomtól, vagy Győrbő Imrénél felejtettem a görög szótáramat, vagy más valami huncutságot találtam ki és mégis találkoztam vele. Márít visszaküldtem és fülebe rágtam, hogy ha elárul, irgalmatlanul pofon vágom. Ismerte kemény ökleimet, mert az özvegyi háznál én pótoltam a férfit, ha valamit emelni kellett és nem árult el.

Oh, milyen édes, meleg negyedórák voltak ezek az elkísérések azokon a csunya, hófúvásos esteken. Sokszor mondta a kicsike, hogy minék fádok, elmenne ő a Máriával is, vagy maga is. De én erősködtem, hogy a Máriának dolga van és én éppen véletlenül erre jártam, ráerek stb. Olyan hamiskásan, olyan édesen nevetett ezen, hogy majdnem megöleltem — volna, ha mertem volna.

Igy ment ez sokáig. Egyszer azonban vége lett a varrásnak. Már nem jött többé hozzánk.

Milyen üres, kietlen, szomorúan egyhangú lett az édes anyám háza! Még az ébéd sem ízlett.

— Mi bajod van neked?! — kérde anyám átható tekintetét szemembe szögezve.

— Nekem, semmi!

— No-no!

Egyszer találkoztam vele és elmondta, hogy most otthon van, mert szombatot elmegy az iparba. Oh! oda nekem is el kell mennem, gondoltam. És elmentem. Este 9—10 óra körben,

figyelmes hallgatókra talált, bár a pártértekezletek után a képviselők nagyobb része — legalább alapelveiben — ismerte a szabályzat rendelkezéseit.

Az előadó főjegyző ezután a tanács, a pénzügyi bizottság s az állandó választmány ajánlásával indítványozta, hogy a képviselőtestület

a) polgármestert bizza meg a villamostelep átvételével,

b) utasítsa a tanácsot, hogy a hadbavonult városi főmérnök szabadságoltatása ügyében intézkedjék;

c) rendelje el, hogy a tanács a kereskedelmi minisztérium illetékes ügyosztályából s ezen felül az országos mérnökegyesülettől az átvételhez egy-egy szakértő kiküldését kérmezze;

d) a villamos mű vezetését s ellenőrzését megállapító szabályrendeletet fogadja el.

Kletzár Miksa városi képviselő megkezdte a vitát, elfogadta a három első pont alatt jelzett javaslatokat, a *szabályrendelet* tárgyalására vonatkozólag azonban elhalasztó indítványt tett. Indoklása szerint ily sok pontból álló s a várost, a polgárságot jogaiban érintő szabályzatot alapos áttanulmányozás hiányában nem szabad vita alá, sürgetett határozathozatalra bocsájtani. A pártközi megállapodáson arra nézve hangzott el ígéret, hogy az alkotandó szabályzatot a képviselőknek módjukban lesz még közgyűlés előtt megismerniök s így teljes tárgyszerűséggel vehetnek részt a tárgyalásban. E helyett azonban a szöveget csak a pártok vezérémberei kapták kézhez s még a pártbeli ismertetés sem volt annyira tájékoztató, hogy a komoly tárgyalásra alapul szolgálhasson. A polgárság megnyugvása végett is kérte a szabályrendelet tárgyalásának elhalasztását egy közelebbi közgyűlésig, amikor is a nyomtatásból megismerhető pontozatokhoz kellő tanulmányozás után bárki is hozzászólhat.

Ehez az indítványhoz **Juraszék János** bizottsági tag is csatlakozott s ugyanakkor a lapunkban ismertetett s még újabb érvek csoportosításával ellenezte az igazgatósági szervnek olyan módozatú megalkotását, hogy abban a város vezető tisztviselői tiszteletdíjra való kilátással részt vegyenek. Nagy jogi ellentétet lát abban is, hogy az

igazgatóság tisztviselői tagjai egyúttal a városi tanácsnak is tagjai. Előállhat, mint példaképpen felhozta, a következő eset. Valamely beszerzés, vezetékhosszabbítás s hasonló dolgok pénzügyi részében olyféle ellenkezés támadhat az igazgatóság polgári s tisztviselői tagjai között, hogy a többségben levő polgári tagok a tisztviselők ellenére a végrehajtás mellett döntenek. A kisebbségben maradt tisztviselők azonban a tanácsban az ő befolyásukkal keresztül vihetik, hogy a pénzügyösszeg ne utaltassék s így az igazgatóság többségi határozata végrehajthatatlan marad.

E felszólalások s a polgármester viszonzásza **Koller Sándor** beszéde után, kik mindketten a javaslat álláspontját védelmezték, egy kis parázsjelentet rögtönzött. A polgármester ugyanis feltette a szokásos kérdést, hogy ki óhajt még felszólalni? Ezt a kérdést mindenki úgy érthette, hogy a halasztási indítványra vonatkozik, amelynek esetleges elvetése után majd a részletes tárgyalásban vesznek részt. Tehát szólásra senki sem jelentkezett. Viszont a polgármester az ügyviteli szabályzat szerint — amely egy azon tárgyhöz kétszeres, t. i. általános és részletes vitához való külön-külön hozzászólást nem ismer — a vitát hozzászólók jelentkezése hiányában befejezettnek gondolta s a szavazás alá bocsájtandó kérdésben az előadó összes javaslataira kért el- vagy nem fogadó határozatot. **Dr. Spitzer József, Koller Sándor, Juraszék János, Kletzár Miksa** s **Dr. Csete Antal** felszólalása után azonban polgármester a határozathozataltól elállt s a kérdés szövegezése címén a gyűlést 10 percre felfüggesztette. Ennek leteltével a közgyűlés a feltett kérdésekre felelve, elfogadta az előbbi három pontban foglalt javaslatot, elvetette a halasztási indítványt s a szabályrendelet-tervezetet szakaszonként letárgyalta s elfogadta.

A szövegben több felszólalás alapján némi változtatás történt azoknak a képviselő uraknak idegeskedése közepette, akik megelégszenek a pártbeli letárgyalással s ez után már nem szívesen hallgatják az ellenérvek hangoztatását. Volt idő, mikor kifejtettük, hogy a pártraosztottságnak éppen az a hibája, hogy előre megállapodnak az

— Megyek!

— Ne feleselj, mert megbánod!

— Engem nem lehet fenyegetni! Én nem ijedek meg senkitől.

És ezt keményen, nyersen, durván mondtam. Nem is mondtam. Csak úgy tört fel végsőig feszített indulatomból, mint mikor a forrásban levő víz emelgeti a fedőt.

Ekkor egy pillanat századrésze alatt anyám előttem termett és úgy ütött arcon, hogy a szemem is szikrázott bele!

— Azt pedig jegyezd meg magadnak, hogy amíg az én kényeremet eszed, addig én parancsolok; de akkor is köteles vagy szót fogadni, ha a magad embere leszel. Akkor is pofon váglak, ha vissza feleselsz! Érted! Egyebekben pedig azért a kacér fruskáért kár ilyen durvának lenned! Ha őszinte lettél volna, megmondhattam volna, hogy **Tamásy Pista** karácsonykor eljegyezte. Az éjjeli megköszöntést pedig az igazgatónak nem jó lesz megtudni. Most pedig elmegyünk együtt sétálni.

És ekkor teljesen össze roppant bennem az önértet, az erős ember, — a képzelt erős ember. Sirva fakadtam. Hangosan, mint a gyerek, sirtam. Anyám magához vont, megsimogatta fejem, megcsókolta az ütés helyét és azt mondta:

— Légy erős! Az én fiamnak erősnek kell lennie! Szégyenlenem, hogy olyan anyámasszony katonája vagy, aki elsirja magát holmi kis varro-leány miatt. Most pedig elmegyünk együtt sétálni és megmutatom neked, hogy nem olyan borzasztó az a te eseted.

És úgy volt. Anyám megvigasztalt és kiderült, hogy valamennyi erős ember között, akit valaha ismertem, ő volt a legerősebb. Előbb levert, aztán felemelt. És egyszerre átgyurta érzékeny lelkemet.

Azóta nő miatt soha se sirtam! S ha a jövőben mégis sirnom kellene, akkor édes anyám is velem sirna.

álláspontban, az ellenérvek süketfülekre találnak, az érdeklődés fásulttá, unottá lesz, a tárgyalás nívója pedig éppen nem mondható emelkedettnék. A szerdaihoz hasonló pártbeli idegeskedést mostanában nem tapasztaltunk s bizony helyén való volna, ha — legalább is e nagy, nemzeti létünkért is folyó halálharcban — elmaradna.

A szabályrendeletnek egyik záró §-a akképen volt szövegezve, hogy maga a szabályrendelet *ideiglenes* jellegű s a háború után fél év múlva kell állandósítani. Ez volt a köztudatban is. Maga a városi hatóság s a bizottságok is akképen gondolkodtak s terveztek, hogy az igazgatóság működési s a szabályzat rendelkezési ideje *csak egy próbaesztendőre* szól. **Dr. Csete Antal** tisztí ügyész indítványára azonban a közgyűlés ezt a §-t törölte s ilyképen a képviselőtestület minden előzetes erre készülés nélkül a villamosműre vonatkozó összes intézkedést s szabályzatot állandósított, véglegesített.

A villamosmű igazgatóságát a közgyűlés így alkotta meg: elnöke **Dr. Komjáthy László** polgármester. Tisztviselő tagok: **Dr. Horváth Béla** h. polgármester, főjegyző, **Dr. Csete Antal** tisztí ügyész, **Bokrossy Viktor** főmérnök (most helyettese **Erdős Béla** m. v. osztálymérnök) és **Schiller Samu** főszámvevő. A képviselőtestületből választott tagok: **Kelemen Imre, Koller Sándor, Molterer János, Perényi Antal, Pósa Endre** és **Weisz M. Ignác**.

A közgyűlés a tárgysorozat többi pontjánál is az előadói javaslatot emelte határozattá.

Elfogadta Balatonalmádi ajánlatát a veszprémi telepből szolgáltató áramfogyasztásra. A lapunkban is jelzett csatornázási tervek megvalósulnak s a Jeruzsálem-utca s a Kerekeskut-utca csatornát kapnak. A kötőgyár új helyét a közgyűlés megszavazta.

A gőzfürdő repedezett falát mostani bérldője köteles oly állapotba hozatni, hogy veszélyessége megszűnjön. Ha ezt elmulasztja, vagy nem kielégítően végezteti, a hatóság a fürdőt bezárhatja s más módon gondoskodik, hogy a közönség rendes, veszélytelen fürdőhöz jusson.

Dr. Óvári Ferenc indítványára a közgyűlés **Soóky Károlin** elhalt főnöknő emlékére 5000 koronás alapítványt szavazott meg. Kamatját az angol-kisasszonyok polgári leányiskolájában a IV. polg. osztályt jó sikerrel végzett növendékek adják ki.

A honvédkincstárral újabb szerződést kötött a város a buhivölgyi laktanyákra bizonytalan időre. A feltételek az eddigiek.

A város tulajdonát képező **Holles-ház**at **Lang János** megvette 8000 koronáért. A járványkórházat elhelyezték a **Gloger-féle** házban. **Baráth Miklós** 8 hold szántóföldjét, mely az építendő tűzérkaszárnya szomszédságába esik, a város megvette, négyezerötlet 1 kor. 60 fillérért.

A jutási uton készült vízvezetési munkálatok szorgalmas végzéseért a közgyűlés **Lányi Gyula** gépésznek s **Birkenhauer Béla** v. műszaki tisztnek 200—200, **Keller Ferenc** szerelőnek 150 korona jutalmat szavazott meg.

Igazgatósági gyűlés. A kötőgyár december hó 27-én igazgatósági gyűlést tartott. **Dr. Sári János** igazgató lendületes szavakkal emlékeztetett meg arról az ünnepies alkalomról, amikor a gyár munkásnőinek a karácsonyi jutalmakat **Dr. Rédey Gyula** c. püspök, kápt. nagyprepost szép beszéde kíséretében kiosztották. Az igazgatóság a nagyprepost urnak jegyzőkönyvileg fejezte ki hálás köszönetét. Az üzleti ügyek letárgyalása után az igazgatóság a gyártelep lapunkban is ismertett fejlesztésével foglalkozott. Szükséges, hogy ezzel már most foglalkozzék, hogy az előkészítés, tervezés munkája a háború utánra maradó végleges rendezést megkönnyítse. Az új gyártelep helyének megválasztásánál főszempont a vasút közelsége. A szén-és fonalászállítás évi összege csekély megoldással fedezi az új építkezések amortizációját, ha a szállítási díja a vasút közelsége folytán minimálisra apad. Ebből a szempontból legalkalmasabb a villanytelep szomszédságában levő, mintegy 2000

midőn már aludt nálunk mindenki, felöltöztem s a szobaablakán át kisurrantam. Haj, de kár volt; jaj de kár volt!

Mire odaértem, éppen csárdást jártak. Megálltam az ajtóban és láttam, hogy **Tamásy Pistával** táncol; azzal, aki két-három osztállyal járt felettem, de nagy számár volt s most asztalos legény az apja műhelyében. Hogyan mosolygott rá! Ugy fáj a szívem, hogy nem tudtam nézni. Verekedni szerettem volna. Neki rohanni **Tamásy Pistának** és ököllel ledülni. Ami az erőt illeti meg volt hozzá — úgy éreztem — de mégis elkullogtam.

Sohase volt ilyen iszonyu éjszakám. Egyik percben olyan üresnek, olyan hiábavalónak tűnt fel minden, de pillanatok múlva, mint a kivert bika, fújtam a düböltől és ... végre haza értem. Egy ügyes ugrás a kerítésen át, egy nesztelen mászás az ablakon be és beledobtam magam az ágyba és elkezdtem sírni; keservesen, sokáig.

Másnap délutánra már kész volt a tervem. Elmegyek és megkérdelem, hogy kit szeret: engem, vagy azt az asztaloslegényt? Megint a latin leckét hoztam elő ügyemnek.

Anyám — talán sejtett volna valamit?! — fel se nézett az öltögetés alatt s csak úgy mondta: — Jól van, én is veled megyek. Úgy is sétálnom kell.

— De ...
— Miért?! Nem mehetünk együtt?
— Nekem sietni kell.
— Az nem ok. Együtt megyünk!
— De édes anyám, nekem más dolgom is van.
— Micsoda?
— Ej, hát valami, akármilyen!
— Velem így ne beszélj! Hogy mersz anyáddal így beszélni!
— Nem beszélek, hanem megyek.
— Nem mégy!
— Megyek!
— Csend! Én anyád vagyok, parancsolok neked. Itt maradj!

négyszögölnyi városi telek, amelyet a város négy-szögölnként 2 korona árban átenged. A vétel-összeget a gyár a részvénytőke felemelésével ki-bocsajtható új részvényekkel fődózi. Ezenkívül az igazgatóság — a városnak 1908-ban gyártelepek segítése ügyében hozott határozatára támaszkodva — az építéshez ingyen követ, murvát, a városi villany-telephez vezetett iparvágány meghosszabbítási jogát, naponta 15 köbméter vizet s legolcsóbban számított villanyáramot kért. Az új gyártelep disse lesz a villanytelep mellett a városnak, amely rész-vényei után szintén érdekeltségben lesz. A városi bizottságok, mint az igazgató jelentette, a kérelem teljesítését javasolják a közgyűlésnek. (A szerdai képviselőtestületi gyűlés mindezekben már határo-zott s a köztgyűlés kérelmét teljesítette.) Minthogy pedig a kedvező kilátások a gyár fejlődését a jövő-ben csak fokozhatják, az igazgatóság már most gondol a szükséges előkészültre s e célból a városi telek szomszédságában levő két magánterületet is megszerezni szándékozik. Az igazgatóság ezeket az előterjesztéseket örömmel vette tudomásul s dr. *Óvári* Ferenc elnököt és dr. *Sári* János ügyvezető igazgatót megbízta, hogy a kibővíthető gyártelep előkészítésével s a részvénytőke felemelésével ko-molyan foglalkozzanak.

Kimutatás.

A múlt héten helyszűke miatt nem közölhetők a sebesült katonák karácsonyára érkezett új pénz-beli, valamint természetbeni adományokat. Az el-maradottakat most közöljük.

A következő pénzbeli adományok érkeztek a katonák karácsonyfájára: Egy névtelen a m. kir. 31. népfőlközi parancsnokság útján 100 K, Csiszárík János kanonok, Hunkár Dénes főispán neje útján 100 K, Jankovich Bésán Endréné Giczshathalom 100 K, Oblat Rudolf 50 K, Neu Lajosné 25 K, Porubszky Károlyné 15 K, Erdős Béla és Rosenthal Janka 5—5 K, Kövess Edéné Felsőörs 60 K, Wellner Gyula és neje 30 K, Ósi község közönsége 52 K, Pappkóvács Ferencné, Tejgazdasági vállalat 20—20 K, Berhida és Kiskovácsi községek lakossága 15 20 K, Rápoth Sándor koszorúmegváltás címén Kovács Gábor halála alkalmából 6 K, Steidl Antal 4 K, öz. Kukorelli Károlyné 2 K, Pauk Pál almát és diót küldött.

Természetbeni adományok a következők voltak: A lajoskómárai róm. kath., ref. és ev. lelkesek házankénti gyűjtést rendeztek és a község lakos-sága 1 métermáza búzát, 1 mm. lisztet, ugyanannyi babot, káposztát, zsirt stb. és 50 K adományozott.

Nemesvámosról kocsin szállította be *Száz* Kálmán ref. lelkész felesége és *Keresztessy* Erzsike tanítónő a sok élelmicikket, cigarettát és 4370 K készpénzt, melyeket a nemesvámosi ref. gyülekezet tagjai és az ottani ref. kisebb iskola növendékei adtak össze. Kilencven jószívu adakozó adta ezen dolgokat, kiket egyenkint felsorolni helyszűke miatt lehetetlen. Ugyanott *Bott* Miklós tanító is gyűjtött és juttatott a kórházhoz tojást és cigarettát.

Ósi és Kádárta község lakossága, Berhida község közönsége ujabban sok élelmicikket küldött.

Veszprémből Szenes Izidor, Reininger Dezső, Szabó Bakos Kálmán, Politzer Miksa, Lówy Béláné, ifj. Neu Jakab, Ludasi Béla, Neuék, Scheiber Samu, Schwarcz Ignác, Szloboda Mátyás, Kentner Dezső, Fehér Lajosné, Lantos Dezső, Fodor Ferenc, Hajek cukrász, Bokrossy Ferenc, Szemerey János, Wenter Sándor, Pongrácz Andorné, Rosenberg Mór, Steiner Jenő, Punka Ferenc, Gunszt Ignác, Bakos Kálmán, Rádi István, Kelemen Imre, Csekő Béla, Krausz Ármin, Stoll Ferenc, Kálmán István, Eiseit József, Schreiner Károly, Kontesz Sándor, Pósa Endre, Tomkáné, Perliné, Boór Lajos, Rosenberg Lajosné, Pátláné, Czermák, Kenessey, Bibó Dénesné és még sokan küldtek olyan cikkeket és tárgyakat, melyek részben a karácsonyi sütemények készí-téséhez, részben a karácsonyfa alá mint aján-déktárgyak felhasználhatók.

A befolyt pénzüsszeg 4897 K, melyből 3000 koronán felett kellett a karácsonyi ajándékokra és így kb. 1500 K készpénz maradt fenn. Az elszá-molással járó nagy munkát Szenes Gyula huszár-hadnagy végzi.

A fennmaradt összeg hovaforrása fölött a bizottság határoz. Az eredeti terv az volt, hogy karácsonykor minden katonára a pénztárcában 2 korona készpénzt. Lapunk legutóbbi számában levő azon közvélemény azonban, hogy minden pénz-tárcában 2 kor. készpénz is volt, tévedésen alap-szik, amennyiben egyetlenegy tárcában sem volt pénz. A bizottság azért határozta el, hogy a

tárcákba nem tesz pénzt, mert a betegek között túlnyomó többség az olyan, kiknek a 2 korona nem is kellett volna, ellenben aztálta, hogy 1500 koronánál nagyobb összeg megmaradt, inkább lesz képes a bizottság legközelebbi és utolsó ülésén jótékonytárgyakat gyűjteni. A múlt évben meg-maradt összeget annak idején 50 koronás részle-tekben küldötte el a bizottság oly betegek hozzá-tartozóinak, akik igen szegények és kiken 50 K-val segítve volt. Valószínű, hogy ez évben is hasonló célra fordítják az összeget és így legalább harminc arra rászoruló család szerezheti be magának a mostani drága és nehéz időben a legszükségesebb dolgokat.

Lapunk tisztelt előfizetőinek és munka-társainak boldog újévet kívánunk.

H I R E K.

— **Uj esztendő.** Megint egy új esztendő tárja fel előttünk kapuit. Emberek fia! boldogon mondogatják egymásnak: boldog újévet! Hányszor mondtuk már s hányszor nem teljesedett, amit vártunk. És azért mégis jó szívvél vesszük a kívánsá-gokat, mert mindig remélünk. Minden re-ményiségünk nem teljedhetik, mert na-gyobb a szívünk, magasabbak igényei, mint egy ember élet. De hát azért *akar-junk* is, ne csak reménykedjünk. Egyenlőre akarunk tünni, magunkon erőt venni, áldo-zatot hozni, azután meg a diadalmas béke áldásait értékesíteni. Ebben az értelemben: boldog újévet.

Újév napján a székesegyházban meg-tartják a szokásos szentségimádást. Az ün-nepi szt.-mise 9 órakor lesz, melyet dr. *Rédey* Gyula c. püspök végez segédlettel. Utána a szent beszédet dr. *Sárközy* Lajos lelkiigazgató mondja.

— **Adományok.** Öminenciája biboros püspök urunk a veszprémi Szent Vince-egylet szegényei részére 1000 koronát juttatott. Ez évben már harmadszor. Fogadja nagy jótevőnk leghálásabb köszö-netünket érte. Az elnökség.

A Szent Vince-egylet részére kaptunk még 70 koronát mélt. dr. *Csiszárík* János praelatus-kanonok urtól, hogy azt szegény gyermekeink ruház-tására fordítsuk. Adattuk az iskolás gyermekek részére e célra működő tanítói bizottságnak. Az elnökség.

— **Könyörgő ájtatosságunk.** Bibornok püspök Ur Ö Eminenciájának jelenlétében szerdán este kezdődött. Városunk lakossága nemes buzgó-sággal vette ki részét. Egy szívvél, egy lélekkel szállt az ima istenhez: irtalmazz nekünk. Hisszük, hogy a sokak könyörgése kedves lesz az Ur előtt. Az ájtatosság közben a kispapok énekeltek hazafias motívum egyházi énekeket.

— **Adományok.** A városi kórház részére a következő adományok folytak be: Suly László, 14 l. bor, Tóth Árpádné, 1 kosár alma, 1 kosár dió, Hangay Géjáné, 10 koronát, dr. Götze Árpád, 1000 cigarettát, dr. Molnár Dénes, apátkanonok 10 l. bor, 100 drb. szivar, 500 cigarettát, öz. Raft Pálné, 12 üveg befőtt, Welty Ferencné, 4 kalács, 4 üveg befőtt, 1 doboz szaloncukor, Vogl Józsefné, 1 torta. A kórház igazgatósága a nemes szívu adakozóknak ezután is halás köszönetét nyilváníti.

— **Az ezredorvos köszönete.** A cs. és kir. társulatkórház és a városi kórház önkéntes ápolón-ói, valamint az általuk felkért hölgyek a parancs-nokságom alatt álló kórházak karácsonyi ünnepe-lyének előkészítése és az ünnepély rendezése körül oly erejűket felülmúló fáradhatatlan szorgalommal buzgálkodtak és segítettek elő a karácsony meg-tartását, amilyenre egyáltalán még számítani se mertem. Ezen hölgyeknek és pedig: Csapó Kálmáné, Csapó Mici, Csapó Méri, Kovács Józsefné, Schamschula Rezsőné, Kálmán Istvánné, Kertész Béláné, Hermann Susanne, Biró Erzsébet, dr. Komjáthy Lászlóné, Köszeghy Emmi és Vilma, dr. Lányi Sándorné, Ritter Mici és Elli, Schmidt Mara, Stubenwol Liane, dr. Véghegy Kálmáné, Beivel Mariska és Jucika, Molterer Celestia, Berger Mar-git, Weidner-Diesel Tili, Suly Mariska, Sandi Ius,

Sadi Mariska, Böhm Mariska, Weisz Ilonka, Barna Gáborné, Demjén Mariska, Robiczek Magda, Kő-váry Juliiska, Kácsér Vilma és Ella, Weisz Annus, öz. Molnár Kálmáné, Bezerédi Ivánné, Kálmán Manóné, Fridreich Endréné, Süle-Rörsi, Csendes Aladárné, Fix Margit, öz. Báthory Lászlóné, Gerő Annuska urasszonyoknak és urleányoknak ezután is halás köszönetemet fejezem ki azon kérésem kapcsán, hogy a kórházat és az abban ápolít be-tegeket és sebesülteket további szíves jóindula-tukban megtartani szíveskedjenek. — *Dr. Zuber György*, cs. és kir. ezredorvos, kórházparancsnok.

— **Eljegyzés.** Till Károly pénzügyi fogal-mazó karácsony napján eljegyezte *Weidner-Diesel* Ede m. kir. honvédelezredes leányát, *Tatildot*.

— **A veszprémi keresztény nőegylet** dec. 18-án öz. *Patzl* Janosné elnöklete alatt tartott ülésében 100 kor.-át adományozott a Vörös Kereszt Egyesület helybeli fiókjának, azonkívül ugyancsak 100 kor.-át a 31. honv. gyalogezred özvegyei és árváinak alapja javára. Karácsonyi segélyezés ci-mén 254 koronát juttatott a szegénysorsuaknak.

— **A város pénztára.** A polgármester je-lentése szerint a város pénzügyei rendben vannak. A házipénztár minden fizetést fennakadás nélkül teljesített. Még a városház átalakítására megsza-vazott hitelt sem vették igénybe, pedig az átalaki-tás 20—25 ezer kor. kiadást igényelt. A városnak kamathátraléka nincs.

— **Mozi a városi kórházban.** Szalai Mór helybeli moztulajdonos, a városi kórházban karácsonykor a betegek szórakoztatására rendezett mozi előadásra átengedte az összes szükséges felszerelést, sőt az egész előadást személyesen vezette. Újévnapiján saját filmeivel újra előadást rendez, mely a jelen háborúból merített felvételekből áll. A kórház iránt tapasztalt ezen ember-baráti cselekedetért, minden anyagi dologtól önzetlenül csupán a kórház és így betegeink ér-dekében tett fáradozásáért fogadja a kórház igaz-gatóság halás köszönetét.

— **Újévi üdvözlések megváltása.** dr. *Rada* István preláts-kanonok 20 kor.-t küldött szer-kesztőségünkbe, hogy azt újévi üdvözlések meg-váltása címén jótékony célra fordítsuk. Háziezre-dünk özvegyei és árvái alapja javára küldjük. — Ugyanezen címen és ugyanerre a célra *Engelhardt* Ferenc 10 kor.-t, dr. *Hoss* József 5 kor.-t ado-mányozott.

Dr. *Komjáthy* László polgármester az újévi üdvözlések megváltása fejében 10 K-t adományo-zott a veszprémi hadiárvák javára.

— **Megalakult a tisztviselők egyesülete.** Az előkészítő bizottság dr. *Bibó* Károly vezetésé-vel elkészítette s a hivatalfőnökökhöz, az iskolák s egyéb intézetek igazgatóihoz elküldte a jelent-kezési ívet. Egyik iven a tisztviselők egyesüle-tébe való belépést lehetett jelezni. A másik iven azok jelentkeztek, akik az alakítandó szövetségbe egy vagy több részjegyzéssel beléptek. Mindkét iv egyuttal meghívó is volt a dec. 26-án tartott alakuló közgyűlésre.

Ezen a gyűlésen bizony nem sok tisztviselő jelent meg. Oka bizonyára az volt, hogy a belépési ívekről — az ünnepek miatt — sokan nem is hallottak, esetleg vidéken voltak s így a gyűlés napjáról sem értesültek. Vigasztaló volt minden-esetre, hogy a jelen voltak nagyobb számát éppen a vezető állású tisztviselők alkották. Mert ha a tisztviselők elite-jének s hasznosnak tartja az egyesületbe való tömörülést, példájuk nyomán bi-zonyára készségesen sietnek az egyesületbe a ki-sebbrangú tisztviselők is, mint akiknek az egye-sülésben rejől erőre, támogatásra, az egymáson való segítésre leginkább szükségük van. *Koller* Sándor, dr. *Csolnoky* Ferenc, *Hangay* Géza, *Galamb* Kristóf, dr. *Bibó* Károly, *Jóga* Mihály, *Halmy* Nándor, *Porubszky* Károly, *Kerényi* Alajos, *Csajághy* Károly, *Kletzár* Miksa, *Gróff* József, *Erdős* Béla, *Farkas* Dezső példáját remélni lehet, hogy követik sokan, annyian, hogy a veszprémi tisztviselők egyesülete népes és virágzó lesz.

Az alakuló közgyűlés *Koller* Sándor ny. al-ispánt kérte föl az elnöklésre, a jegyzőkönyv ve-zetését pedig *Gubicza* Lajos tanítóra bízta. *Koller* Sándor, aki nyugdíjas művelőtan is oly vonzó teikességgel s buzgalommal vesz részt minden tár-sadalmi munkában, nagy lendülettel szólta a tisz-tviselők tömörülésének szükségessé voltáról. Kérdé-sére a jelen voltak egyhangulag elhatározták, hogy a „veszprémi köz- és magántisztviselők egyesü-lete” megalakítja s annak alapszabálytervezetét letárgyalják. Az alapszabályokat *Csajághy* Károly

tvskéi bíró ismertette s a közgyűlés azt teljes egészében elfogadta. Minthogy pedig a jelentkezések még folynak, kíváncsian látszott, hogy a tisztújításban minden tag részt vehessen. Az alakuló közgyűlés tehát akképen határozott, hogy a jelentkezéseket bevárja s a tisztújító, valamint a szövetkezői közgyűlést január hó 2-ik vasárnapjára, délutáni 4 órára tűzi ki. Az új közgyűlés tehát január 16-án lesz.

— **Az ápolónők köszönete.** A cs. és kir. tartalékkórház parancsnoksága, ezen kórház, valamint a városi kórház önkéntes ápolónői által rendezett karácsonyfa-ünnepély költségeinek előteremtéséhez Veszprém város és a szomszédos községek lakossága 4000 koronánál nagyobb összeget adott össze. Ezen összegben kívül ugy Veszprém, mint a szomszédos községek közönsége annyi élelmiszer adományozott, hogy a kórházban ápolott beteg és sebesült katonák oly bőkezűen voltak elláthatók, amilyen ellátásra a kórházparancsnokság egyáltalán nem számított. Mindazoknak, akik jószívű adományaikkal ezen nemes célt szolgálták, kik az ünnepélyeken való megjelenésükkel is kimutatták a kórházban ápoltak iránti pártfogásukat és együttérzésüket, továbbá mindazoknak, kik az adományok gyűjtésénél segítői szívesek voltak és ezen célt bármilyen módon támogatták, ezúton mond köszönetet a cs. és kir. tartalékkórház és a városi kórház önkéntes ápolónőiből alakult bizottság és a kórházparancsnokság.

— **Adakozások.** A Vörös Kereszt veszprémi fiókja számára újabban a következő adakozások folytak be: báró *Watzdorf* Konrád 1000 korona, veszprémi ker. nőegylet 100 korona, *Csiszár* János prelátus-kanonok 100 korona, *Melemed* Izsák szerb internált 20 korona. A nemesszívű adakozóknak ezúton mond köszönetet az egyesület vezetősége.

— **Villamos favágó.** Ez a terv régi s bár már megvalósult volna. A kézi favágásnak nem volna meg a mostani nagy ára. A tanács újra foglalkozik ezzel a tervvel. A megrendelést is foganatosította, de az ajánlatba hozott gép oly nagy, hogy azt kisebb famennyiség felvágásánál nem lehetne hasznosítani. A mérnöki hivatal kisebb gépre kért ajánlatot. Ez be is érkezett s egy négy méter sulyu, bárhol használható gép szállítása iránt a hatóság intézkedett. A mai viszonyok közt azonban a gép megküldése kedvező esetben is csak néhány hónap múlva várható.

— **Hősök halála.** A veszprémi cs. és kir. tartalékkórház szeméremi osztályán az elmúlt héten két hős katonát halt meg: *Horváth* Gyula győrszabadhegyi illetőségű 21 éves és *Ruzsics* Antal garyenovói (Zalamegye) illetőségű 29 éves honvéd.

— **Adomány.** *Putzné* Gaál Klára a veszprémi 31. honvéd gyalogezred hadi árvi és özvegyei javára 5 koronát adományozott.

— **Halálozások.** *Szemerey* Jánosné szül. Engler Amandá életének 42. évében hosszas betegség után f. hó 25-én elhunyt. A megboldogultat 27-én délután az alsóvárosi temető kápolnájából a családi sírboltba helyezték örök pihenésre. Nyugodjék békében.

Nemes Tivadar ciszt. r. elköszálati lelkész életének 64-ik, szerzetességének 46-ik, áldozópap-ságának 39-ik évében, a haldoklók szentségeinek felvétele után e hó 24-én Budapesten a Pajorszánatoriumban meghalt. Lelkiúdvért dr. Bekefi e hó 27-én Zirczen ünnepélyes rekvietet mondott.

— **A helybeli állami polgári és kereskedelmi iskola.** Ezen iskolák gondnoksága a városal egyetemben azt a feltejtést intézte a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, hogy a két iskola igazgatói állását válassza szét. A miniszter felhívta a kir. tanfelügyelőséget, hogy ez év februárjában e kérdésben terjesszen be javaslatot.

— **Köszönet.** A veszprémi 31. honvéd gyalogezred lábadozó osztályánál elhelyezett rokkantak karácsonyfájára adakozóknak szíves ajándékaikról hála köszönetet mond a parancsnokság. Kaptuk a következő ajándékokat: báró *Hornig* Károly bitorospókó ő Eminenciája ajándékozott 50 K, 50 liter bort, 1 darab barányt, *Reiner* János kanonok almát, diót, szivart, cigarettát, a tartalékkórház parancsnoksága a veszprémi társadalom gyűjtéséből 50 K és 51 ajándéksomagot, a *Davidikum* igazgatója 50 K, *Hunkár* Dénes főispán almát, diót, szivarokat és különféle ajándéktárgyakat, *Schmidt* Lajos püspöki jószágkormányzó almát, diót, cukorkákat, *Laczko* Dezső főgimn. igazgató 1 hordó bort és cigarettát, *Bokrossy* Viktor szivart, cigarettát,

Jákóy Géza főhadnagy almát, diót, szivarokat, *Pósa* Endre könyvkereskedése pedig karácsonyfadíszeket adott. Megszámlálhatatlan azonkívül még azoknak száma, kik kisebb-nagyobb ajándékokkal jöttek a rokkantak karácsonyfája alá. — Az ünnepi est rendezése körül legnagyobb közönséget illeti szónokainkat és a veszprémi társadalom urnóit és urnélnyait, akik fáradságot nem ismerve, buzgalommal és szeretettel siettek a parancsnokságnak segíteni a rendezés munkájában.

— **Jótekönyiség.** Báró *Watzdorf* Konrád nagyobb összeget küldött főispánunknak jótékony célra. Ebből az összegből a főispán 1000 kor.-t küldött a veszprémi hadiárvánknak. — *Hunkár* Dénesné főispánné pedig 100 kor.-t küldött városi jótékony célokra. Ezekért az adományokért polgármester bejelentése folytán a városi képviselő-testület szavazott ösztinte köszönetet.

— **Karácsonyest a vidéken.** A katonakórház *Balatonfűfő*ri osztályán a karácsonyi ünnepély a szent estén volt. A szanatórium társalgójában menyezetig érő, gyönyörűen feldíszített karácsonyfa állott. Az ünnepesen megjelent a *Balatonfűfő*re időző papság, dr. *Zuber* György ezredorvos, kórházparancsnok, a kórházba beosztott és az ott ápolás alatt álló valamennyi tiszt, *Vaszary* fűfő-igazgató, stb. *Vaszary* Ella megható szavalata után *Szenes* Gyula huszárhadnagy nagyszerű zongorajátéka és *Deutsch* Gyula bécsi hegedűművész remek játéka gyönyörködtette a nagyszámú közönséget és a beteg katonákat. Azután következett az ajándékok kiosztása. Minden katona szép zseborát kapott emléklül, ezenkívül sok szivart, cigarettát, gyümölcsöt és süteményt.

A *hajmáskéri* fiókkórházban a folyó hó 24-én megtartott karácsonyfa-ünnepélyen *Garbicz* tábortörzskari intézett igen megható beszédet a kórházban ápolott katonákhoz. Uána *Schwartz* Rudolf gáz-dáztati főhadnagy kiosztotta a 100 katona között a karácsonyi ajándékokat.

A dr. *Zuber* György ezredorvos parancsnoksága alá tartozó *Balatonarác*si, lepényi, enyingi, zirczi, veszprémvársányi, giczi, lázi, tihanyi, deveseri, jánosházi, dukai és nagyvázsonyi vöröskereszt-kisegítő-kórházakból egymás után érkeznek be a jelentések, hogy a karácsonyt ezen kórházakban is fényesen megünnepele. Mindenütt igen szép karácsonyfákat díszítettek és minden katona igen szép ajándékban részesült a vöröskereszt helyi elnöksége által a községekben és környéken rendezett gyűjtések eredményéből.

— **Köszönet.** *Sebe* Albertné szül. Szabó Borbála mezőkövesdi lakos a peremartoni templom Mária-oltárára egy igen szép, sajátkezűleg készített, matyó-hímzésű oltárterítőt ajándékozott, — melyért hála köszönetét nyilváníja *Sermán* Antal peremartoni esperes-plébános.

— **Vadászbérlés.** Veszprém város vadászterületét *Takács* János és társai bérlék. Most bér- engedést kértek a várostól azon a címen, hogy a vadászterület kevesebb, mint az árverési hirdetményben jelezve volt. Ez a különbözet a jutási uradalom, amely zárt vadászterület. A városi közgyűlés azonban a kérelmet elutasította, mert a tanács jelentése szerint a szerződésben a város csak a *vadászható*, tehát a saját területét adta ki haszonbérbe.

— **Vizezetéki szerelők.** A képviselőtestület közgyűlése a városi vizezetéki szerelőknek megengedte, hogy javítási munkálatokat magánfelek felhívására is végezzenek.

— **A kenyérjegyrendszer.** Polgármesterünk kijelentése szerint városunk közeli mezés zavar-talan. Az új liszt- és kenyérjegyrendszerre az elő-készületek már folyamatban vannak. Dr. *Véghely* Kálmán alispán a kormánytól személyes közben-járással szerzi meg Veszprém és Pápa polgármeste-reinek a rendelet kívánta felhatalmazást s egyúttal tájékoztatást szerez, hogy ebben a vármegyében lakos-ságot is érdeköl fontos ügyben minő intézkedéseket foganatosítson. Városi hatóságunk az eddigi liszt- és kenyér jegyeket beszedi. Január első nap-jaiban záros határidőre elrendelik a háztartási kész-letek pontos beállítását. A bejelentő lapot minden-kinek személyesen kell átvennie a városházán. Akik a városnál negyedéves gabona- és illetve lisztellátásra jelenítek, ezt az illetményt ezután is megkapják a 240 gros személyi és napi mennyiség alapján. A közönséget a teendők felől falragaszok tájékoztatják.

— **Államsegély.** A m. kir. belügyminiszter a városoknak évről-érve kiutalni szokott állam-segélyből Veszprémnek az 1916. évre 20 ezer ko-ronát folyósított.

— **Karácsonyi színjátékok** gyanánt ez évben december 24-én és 26-án a peremartoni iskolában *Ballegh* András dégi plébánosnak „A hős karácsonya” c. jeles darabját játszotta az ifúság, mi a sebesült katonák és árvaik javára 111 kor. 40 f.-t eredményezett.

A *noszlopi* r. kath. iskola növendékei a ka-rácsonyi ünnepükben kedves műkedvelői előadást tartottak. Színre került „Az elesett katona árva” című 3 felvonásos alkalmi karácsonyi szindarab, melynek háborús vonatkozása és vallásos tartalma, ugyszintén a szereplő gyermekek bátor fellépése mely hatást gyakorolt a háború folytán megrikkult falu lakosságára. A látogatottság mindkét előadá-son nagy volt és a befolyó jövedelemből a gyer-mekek több, mint 50 koronát fordítottak a hadi-árvaik javára.

A *herendi* áll. népiiskola növendékei karácsony napjaiban szépen sikerült pásztortájakot rendeztek. Előadták a „Béke a háborúban” s a „Karácsony” című alkalmi színjátékokat. A rendezést *Czuczay* Gyula igazgató vezette. A tiszta jövedelmet a há-boruban elesett tanítók özvegyeinek s árvaikak felsegélyezésére fordították.

— **Hirdetés.** Közhírré teszem, hogy gróf *Jankovich* *Bésán* Endréné. urnő Gicz-Hathalom községben tudakozódó irodát rendezett be, mely-nek feladata: a) A hadifoglyokkal való levelezé-seket és ezek részére pénzküldeményeket közveti-teni. b) Csomagokat helyesen címezni és rendel-tetési helyére segiteni. c) Elesettek, eltűntek felől tudakozódni. Mindezekhez szükséges, hogy a fel-adók a tudakozódó irodát leveleiben megkeressék s megírják oda a közlendő szöveget, melyet az iroda a szükséges nyelvre átfordít s továbbít. A feladó az irodához küldje be a hadifoglyoltól esetleg érkezett legutolsó levelezőlapot. Postabélyeget, költséget mellékelni nem kell. Ha valaki hadi-fogoly vagy eltűnt egyén felől tudakozódni kíván, írja meg az irodának, hogy a *hadifogoly vagy el-tűnt egyénnek*: 1. Mi a neve. 2. Születési éve és helye. 3. Lakóhelye. 4. Állása, foglalkozása. 5. Vallása. 6. Katonai rangja. 7. Ezrede. 8. Száza. 9. Hova vonult be. 10. Tábort postaszám. 11. Mi-kor írt utoljára. 12. Hol látták utoljára. 13. A fel-adó pontos, részletes címet. — Veszprém, 1915. évi. december hó 20-án. — Dr. *Komjáthy* László polgármester.

— **Vörhenyjárvány.** Balatonkenesén kiűtött a vörhenyjárvány. A betegség tejedésének meg-akadályozására az ottani elemi iskolában a járvány tartamára beszüntették az előadásokat.

— **Villany- és légszuszvilágítási szak-értők.** A vármegye hivatalos lapja közli, hogy a belügyminisztérium műszaki (XIV.) osztálya most már villany- és légszuszvilágítási ügyekben jártas szakértőkkel rendelkezik. A belügyminiszter ezeket a szakértőket díjtalanul bocsátja a szaktanácsot kereső városok s községek rendelkezésére. Vesz-prém város képviselőtestülete legutóbbi közgyű-lésén intézkedett, hogy a polgármester a villamos művek átvételéhez ebből műszaki osztályból vil-lamos szakértőt kérelmezzon.

— **Katonacsoportok kivezénylése erdei munkára.** A honvédelmi miniszter a fakiterme-léshez fűződő gazdasági érdekek, különösen a tűzifaszükséglet kielégíthetése céljából a fakiter-meléshez, erdei termékek szállításához és feldol-gozásához s egyéb erdei munkákhoz is az 1915. évi 7256. eln. számú rendelete értelmében a szo-kásos papszám biztosítása mellett 20 emberből álló munkáscsoportokat 14 napig terjedő időre községeknek és egyes birtokosoknak, illetőleg fa-kitermelőknek és vállalatoknak rendelkezésére bo-csátja. A munkáscsoport kiutalásának iránti kérvény a községi előjáróság, illetőleg városi hatóság által láttamozandó és a járási tisztviselő, illetőleg vá-rosi hatóság útján ahhoz a legközelebbi állomás-parancsnoksághoz intézendő, ahol pottest van.

— **Nem vizsgálják többé a katonák le-veleit.** A hadraketi seregnek a tábort és hadtáp-postaállomáson feladott leveleket a jövőben zár-tan, minden cenzura nélkül továbbítják a címzett-nek, így tehát a harctérrel jövő levelek kézbesi-tését nem fogja tovább késleltetni az, hogy a to-vábbítás előtt megcenzurázzák. A hadraketi sereg-nél levő parancsnokságok — mindazonáltal időnként próbákpen átvizsgálják a leveleket és szigoruan felelősségre vonják azt, aki a fennálló rendelkezések ellen vét. Továbbra is érvényben marad az a rendelkezés, hogy a harctéren feladott postai kü-ldeményeket a parancsnokság pecsétjével kell ellátni.

— **Felhívás.** A városi adóhivatal felhívja mindazon állandó fizetést, nyugdíjat élvezőket, akik járandóságaitak nem kir. állampénztárból kapják, hogy 1916. évre szóló IV. oszt. ker. adóvallomásait 1916. évi január hó 20-ig a városi adóhivatalban beadják. Ugyan ezideig beadandók az 1915. év folyamán keletkezett és még nem adóztatott új ipari kereskedelmi, vagy kereseti adók alá eső más foglalkozások, harmadosztály kereseti adó vallomásai, ugyszintén az adóslevélre, vagy más módon kölcsönzött tőkéből, továbbá életjáradékból, dologi jogositványból élvezett kamatokról szóló tőkekamat adó vallomások. Figyelmezteti végül az adózó közönséget, hogy bekelezés által is biztosított tartozások kamat terheit január hó 31-ig kell szintén a városi adóhivatalnál bevallani, mely kamat terhek 10%-a házádjuk és földadójuk általános jövedelmi pótdadjából leszámítva lesz.

— **Boldog újévet kíván tisztelt vevőinek**
Bakos Kálmán fűszer- és csemegekereskedő az orosz harctérről.

— **A kisdédvők működését folytatni kell.** A kultuszminiszter rendeletet intézett a tanfelügyelőségekhez, amely szerint a háború által előidéztet rendkívüli közállapotok megkivánják, hogy a kisdédvők ezen a télen is megszakítás nélkül működjenek és a felügyeletre szoruló gyermekeknek otthont biztosítsanak, azért a 163.366—1914. sz. rendelet hatályát 1916. évre is kiterjeszti, illetőleg elrendeli, hogy a rendszeresített téli egy havi szünet az 1916. évi január havában az állami és községi kisdédvőkben ne tartassék meg. A miniszter az egyházi főhatóságokat is fölkérte hasonló intézkedés megtételére.

— **Szőlőkulturánk és a galic.** Nemcsak a mi vidékünknek, hanem az ország többi szőlőmívelő és bortermelő vidékének existenciája is attól függ, hogy a jövő évre kellő mennyiségű védekezésszel álljon rendelkezésre. Mint halljuk, a földművelésügyi kormányzat állandó ügye a szükséges galicnak a kellő időre leendő előállítására. Értesülésünk szerint valószínűleg sikerülni fog galicot szerezni; azt, hogy mily áron és mennyit, azt ez idő szerint még tudni nem lehet, de ha lesz, az bizonyára nem lesz uzsorás áru. Az előállítás már megkezdődött. Bizonyára könnyebben létezzenek fel a gazdák, ha reményét látják, hogy szőlőiket megmenthetik. Elsőrendű tényező, hogy galic legyen, mert kiszámíthatatlan volna a kár ugy egyekes, mint nemzeti közvagyon szempontjából, ha szőlőinket nem tudnánk megmenteni.

— **Petróleum és benzin.** A kormány megállapította az ásványolaj termékek maximális árát. A benzin ára a nagykereskedelemben a benzin sűrűségi foka szerint változik. A 760—785 sűrűségi fok között harminckét korona a benzin alapára. Ez a legalacsonyabb. A 640—660 sűrűségi fok között nyolcvan korona. A petróleum alapára nagyban 36 korona, minden fajtájú gázolaj 20 korona, külön ár van a vulkán-olajnak, 32 korona, a nyers minőségűnek 30 korona. Ezek az árak (100 kilogramm tiszta súlyért), a petróleumra a fogyasztási adó betudásával, a benzin- és gázolajra a fogyasztási adó nélkül értendő.

Kormányrendelet a tavaszi vetőmagról.

A földművelésügyi minisztérium rendeletet bocsátott ki a tavaszi vetőmagvak beszerzésének módozataira vonatkozólag. Ezen miniszteri rendelet értelmében az illetékes főispán minden törvényhatóság területén vetőmagellenőrző bizottságot alakít, mely bizottság feladata a vetőmagért folyamodó gazdák, gazdákörök, szövetkezetek vetőmagrendelésének felülbírlása, a kérelmezett vetőmagmennyiség szükségességének tényleges megállapítása. Ez a fontos intézkedés azért történt, hogy mindenki csak annyi vetőmaghoz juthasson, amennyire tényleg szüksége van, s amennyivel elmaradt öszi vetéssel pótolni tudja. Tavaszi vetőmagért a vásárolni szándékozók a „Vetőmag Ellenőrző Bizottság”-hoz (Veszprém, főispáni lak) folyamodjanak s kérvényük mellé csatoljanak egy kimutatást, melyben befoglaltassék a vevő neve, a bevetni szándékolt terület nagysága s a szükséges vetőmag mennyiségének megjelölése. A vetőmagkiosztás iránti kérvények legkésőbb 1916. évi január 15-ig beküldendő a bizottsághoz. Ugyancsak január 15-ig beküldendő a bizottsághoz a megrendelt vetőmag ára is, mert a vetőmag ellenőrző bizottságnak a rendeléseket a megrendelt

vetőmag árával együtt január hó 15-ike után azonnal be kell küldeni a tavaszi vetőmag szétosztást lebonyolító Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez.

Há a vetőmagrendelő gazdák, gazdákörök, szövetkezetek tudnak a vidékükön vetőmagbeszerzési forrást, úgy onnét lesz részükre kiutalva a vetőmag, ha nem szereznek meg olyan gazdaságot, ahonnan a vetőmagot, beszerezhetik, ez esetben a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezet” az ország más részéből, lehetőleg a legközelebbi vármegyéből szállíttatja a vetőmagot. Az első esetben a vetőmagnak az ára az eladó legközelebbi vasuti állomásán a vevő zsákjába feladva a megállapított maximális áron felül 1 kor. 50 fillér. A második esetben, vagyis, ha a „Mezőgazdák” szállítják és pedig a feladó állomásig szállítva, megosztalt, tisztított, vetésre alkalmas magot, érte zsákostól együtt métermázsánként a tavaszi buza 50 kor., árpa 42 kor., zab 38 kor., köles 60 kor., csinkvanti tengeri 40 kor., közönséges tengeri 40 kor., bab (káró, vagy gyalog) 55 korona.

A feladó állomásról a vasuti fuvar a vevőket terheli. A földművelésügyi minisztérium intézkedni fog, hogy a vetőmagnak tavaszi szállítása lehetőleg időben és rendben megtörténjék.

Veszprémvármegyében már megalakult a vetőmag ellenőrző bizottság. A bizottság elnöke *Hunkár Dénes* főispán; tagjai: *Reé Jenő* földbirtokos, *Haidekker László* urad. főszámvevő, *Halmi Nándor* m. kir. gazd. felügyelő és *Kajdacsy Endre* várm. gazdasági egyesületi titkár.

A vetőmag beszerzés módozatait tartalmazó miniszteri rendeletre vonatkozó részletes felvilágosításokkal a vármegyei gazdasági egyesület titkári hivatala szolgál.

A háború krónikája.

December 25. Az oroszoknak a besszarábiai arcvonal egyes részei ellen megkísérelt támadásait az ellenség súlyos veszteségével visszavertük.

A lardarói megerősített területet és a tolmeini hídfő mellett lévő állásainkat az olasz tüzéség hevesen bombázták.

A franciák vereséget szenvedtek. A Hartmannsweilerkopf ismét teljesen a németeké. A franciákat teljesen elűzték.

A törökök gallipolinál fényes győzelmet arattak.

December 27. A balkáni harctéren a helyzet változatlan.

Azokon az olasz erőkn, amelyek a tegnap visszavert támadó kísérlet után Arancetól keletre állásainkhoz közel beásták magukat, az éj folyamán rajta ütöttünk és elűztük őket. Két gépfegyver maradt a kezükön. Egyébként nincs nevezetesebb esemény.

Az olaszok ágyútűze a tolmeini hídfő egyes állásai ellen egész napon át tartott. Az Altissimó északi lejtőin egy olasz század előretörését visszavertük. Az arcvonal valamennyi többi szakaszán a tegnapi nap nyugodtan télt el.

A nyugati harctéren a németek sikerrel működnek.

A törökök a Dardanelláknál az ellenséget sikerrel üldözik. Több hadihajót titlálattal megrognáltak. Az angolokat Mezopotámiában a bekerítés veszedelme fenyegeti.

December 28. A balkáni harctéren lényeges esemény nem volt. Blejopoljébe eddig 5400 kézfegyvert szállítottunk be.

Az orosz harctéren a helyzet változatlan.

Az olaszok tüzéségi tevékenysége a déltiroli harcvonal ellen tegnap ismét élénkebb volt.

A nyugati harctéren jelentős esemény nem nem volt.

December 29. A montenegróiak csapatainktól üldözve, Godijevóbból Biócbáa vonultak vissza.

A besszarábiai harcvonalon és a Dnyeszter mentén Zaleszcykitől északra tegnap nagy orosz erőknak ismételt támadásait véresen visszavertük.

Különös erőfeszítéseket tett az ellenség a Pruth és a Toporoutztól északra levő erdőv közén rész ellen.

A tiroli déli és délkeleti arcvonalon tüzéségi harc volt.

A nyugati harctéren időről-időre élénk tüzéségi, kézigranát- és aknavarc fejlődött ki.

A Hirssteinon a franciák ma reggel előretörést intéztek a németek ellen.

A soissonsai pályaúdvár élénk vonatforgalmát a német tüzéség tűz alá vette.

December 30. A balkáni harctéren a helyzet változatlan.

A besszarábiai határon az ellenség az előző naphoz hasonló módon megismételte erős tüzéségi tűzzel bevezetett támadását. Támadó oszlopai mindenütt — helyenkint közvetlenül akadályaink előtt — puska- és ágyútűzünkben összeomlottak. Az oroszok vesztesége nagy.

A déli és délkeleti tiroli fronton tegnap is tartott az olaszok élénkebb tevékenysége.

A tengeremléki harcvonalon több helyen ágyu-, kézigranát- és aknavetőharc volt.

Németek a nyugati harctéren állandó sikereket érnek el.

IRODALOM.

* **Helyi és helykülönség melletti vétel.**

Írta dr. *Balla Ignác* veszprémi kir. törvényszéki jegyző. Ilyen című könyv jelent meg néhány hét előtt a könyvpiacra. Csak most készültem el az előolvasásával, azért csak most emlékezhetem meg róla. Ezen a helyen természetesen nem lehet szó szakszerű ismertetésről, mert ez az újság nem szaklap. De mulasztást követnénk el, ha említés nélkül hagynók Balla művét, hiszen az író köztünk él, ő ma veszprémi ember, igen kedvelt tagja a társaságnak, mint kiválóan képzett zenész a Dalegyesületben s koncerteken részt vesz a mi kulturamunkánkban s így ha öt dicsőség éri, abból reánk is háramlik néhány fény sugar. De azért is meg akarunk róla emlékezni, mert mindig az volt a felfogásunk, hogy a derekas munka, az igazi érdem soha se maradjon elismerés nélkül s ne legyen semmiféle szempont elég erős arra, hogy tőle az elismerést megtagadjuk, vagy elhallgassuk. A mű érdemi részéről itt csak annyit mondhatunk, hogy célja volt kimutatni, hogy a vételi ügyletnél a helyi és helykülönség melletti distinctio felállítását tartathatatlant, mert a vétel helyi vagy helykülönség melletti voltához jogi hatások nem fűződnek. Ezt a kérdést igazán mesteri módon tárgyalja a szerző 105 oldalon s feladatát egész újszerű logikai és módszerei elrendezéssel szellemesen oldja meg. Ha meggondoljuk, hogy az adásvételi ügylet a forgalmi életnek ugyszólván gerince s annak a központjában van, akkor beláthatjuk, hogy óriási jelentősége van a fogalmak tisztázásának s az uralkodó tan tévedései eloszlításának, mert ezen a téren a fogalmaknak nemcsak elméleti értékük van, hanem megértésük vagy félreértésük, akár a bíró, akár az ügyvéd részéről a félre nézve pernyerést vagy pervesztést jelent. Amikor tehát e téren dr. Balla az uralkodó tan tévedéseinek kimutatására vállalkozott, igen hasznos munkát végzett. Szerintem feladatát megoldotta. Egyes konstrukciói felfedezés számba mennek, pl. annak kimutatása, hogy az átadásvétel egységes jogügylet, mely kettő nem választható. Én, aki a könyvek iránt ép oly szkeptikussá lettem, mint az emberekkel szemben, mert tudom, hogy a legtöbb könyv nem ösztinte, sőt csodafinta, mint az ember maga, s hogy a legtöbb könyvhöz a léleknek semmi köze s az üzlet hozta létre: dr. Balla könyvét úgy tettem le, hogy az — nem hagyott bennem semmi kételyt s hogy az — ami a tudományos munkának, sőt az irodalminak is legmagasabb kritériuma — becsületes írónak becsületes munkája. Dr. Balla, amint maga is mondja, Szász Schwarcz Gusztáv tanítványa, ez megérzik lucidus gondolkodásán s stílusán, melyet azonban egyéni rátermettség és előtém is ismert széles irodalmi műveltsége nélkül nem tudott volna elsajátítani. Véleményünk szerint ezen munka megírásával egy fiatal — szerénységénél fogva egyénileg is rokonszenves — magyar tudós hatalmas lépésekkel indult el a magyar tudomány Pantheonja felé, kívánjuk neki szeretettel, hogy minél előbb felérjen annak legmagasabb ormaira.

Dr. *Illés Dezső*.

* A „**Vasárnapi Újság**” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyvedrre 5 korona, — a „Világ-krónikával” együtt 6 korona. — Megrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára félre 2 korona 40 fillér.

* Az „**Élet**” szépirodalmi és művészeti hetilap, (Szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15. — Előfizetési ár félre 10 kor. Mutatványszámat készséggel küld a kiadóhivatal.

Használjunk hadiségély-bélyeget!

Anyakönyvi kivonat.

— 1915. dec. 11-től dec. 26-ig. —

Születés.

Kuti József kocsis és Pergely Gizella fia István r. kath. — Steigler Antal cipészparos és Huber Mária leánya Anna r. kath. — Weisz Mózes Manó ócska-vaskereskedő és Klein Minka Kornélia fia Béla izr.

Halálozás.

Barta Sámuel katona izr. 32 éves 1915. márc. 7-én hősi halált halt. — Győröcskei Ferenc katona r. kath. 20 éves 1915. március 7-én hősi halált halt. — Filó Gyula katona r. kath. 35 éves 1915. március 17-én hősi halált halt. — Stern Hugó katona r. kath. 20 éves 1915. március 25-én hősi halált halt. — Tavasz (Bokoli) Sándor katona r. kath. 36 éves 1915. március 30-án hősi halált halt. — Horváth János katona r. kath. 20 éves 1915. április 14-én hősi halált halt. — Németh Károly katona r. kath. 35 éves 1915. július 11-én hősi halált halt. — Dr. Marinczer László katona r. kath. 24 éves 1915. június 25-én hősi halált halt. — Vinglman Mártonné Schindler Veronika földmives neje r. kath. 65 éves. — Károsi László nyug. magyar államvasuti pályőr ref. 62 éves. — Kolman István kocsis r. kath. 43 éves. — Szemerey Jánosné Engler Amanda fűszerkereskedő neje r. kath. 42 éves. Áldott Károly ref. 1 hónapos. — Németh Józsefné Vecsey Rozália cipészegéd neje r. kath. 46 éves.

Házasság.

Az elmúlt héten nem kötötték.

M. kir. posta- és táviratigazgatóság Sopron.

61246. szám.

Ajánlati felhívás.

A soproni m. kir. posta- és táviratigazgatóság a veszprémi m. kir. posta- és táviratigazgatóság elhelyezésére szükséges helyiségek biztosítására nyilvános pályázatot hirdet a következő feltételek mellett. A kibérleendő helyiségek összes padlóterülete körülbelül 850 m², amely a következőképpen tagozódik: 580 m² a szorosan vett hivatali célokra (mintegy 15 helyiségben), 200 m² főnöki lakásra (4 szoba és egyéb mellék-helyiségek).

A 850 m² padlóterületbe a nem hasznos területek, mint a folyosók, bejárók, klozetek, pince, padlás stb. nem számíthatók be.

A kibérleendő helyiségekből mintegy 384 m² hasznos padlóterületnek a földszinten, lehetőleg egy frontban, esetleg megtörve folyatolagosan kell elhelyezve lennie.

A hivatalos célokra szükséges további 196 m² padlóterület, amely távirat és távbeszélő célokra fog szolgálni, ugyancsak a 200 m² padlóterületű főnöki lakás az emeleten, míg a 70 m² padlóterületű szolgai lakás a többi helyiségektől elkülönítve, bárhol a földszinten lehet.

Szükséges ezen helyiségeken kívül a helyiségekhez mérten akkora nagyságú, részben fedett udvar, megfelelő kocsi-bejárással, amelyen át a postakocsik kényelmesen be- és kijárhassanak és hogy a csomagok fel- és lerakása még esős időben is a csomag épségének veszélyeztetése nélkül megtörténhessen. Szükséges továbbá a helyiségekhez mért nagyságú pince és padlás.

A helyiségeknek a padlótól számítva a mennyezeti 4 méter magasnak, újonnan építendő helyiségeknek pedig a földszinti kezelési helyiségeknek 5 m. magasnak kell lenniük.

A szükséges 850 m² padlóterületű helyiségektől nem nagyon eltérő nagyságú helyiségekre vonatkozó ajánlatok szintén versenyképesek.

A bérlet a fenti helyiségekre nézve 1916. évi november hó 1-től kezdve tíz (10), esetleg több évre kötik meg akként, hogy a bérleendő helyiségek teljesen használható állapotban 1916. évi november hó 1-én átadandók lesznek.

A szerződési tervezet a veszprémi 1. sz. posta- és táviratigazgatóságnál a hivatalos órák alatt megtekinthető. Ugyanitt szerzethető be az ajánlati felhívás és a vonatkozó ajánlati lap is.

Az ajánlatokat legkésőbb 1916. évi január hó 31-én déli 12 óráig kell benyújtani a soproni m. kir. posta- és táviratigazgatósághoz.

Az ajánlat 1 koronás, az ajánlat mellékletei pedig 30 filléres pénzügyi bélyeggel ellátva, lepecsételve a következő felirattal ellátott borítékban nyújtandók be: „Ajánlat a veszprémi m. kir. posta- és táviratigazgatóság céljaira szükséges helyiségek bérbeadására.”

Az ajánlati tárgyalás napját megelőző napon, vagyis 1916. évi január hó 30-án déli 12 óráig 400, azaz négyszáz kor. bánatpénzt kell a soproni m. kir.

posta- és táviratigazgatósági pénztárnál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban letenni, amely összeg nem kamatozik.

A bánatpénzről szóló feladóvevény vagy letét-jegy az ajánlatához csatolandó.

Csak az idejekorán beérkezett és szabályszerűen felszerelt ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlati tárgyalás eredménye csak a posta- és táviratigazgatóság jóváhagyása után fog az érdekeltekkel közöltetni és a letett bánatpénz is akkor fog visszafizettni; éppen azért az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők jelenléte nem kívántatik meg.

Azon ajánlattevő, akinek ajánlata elfogadtatik, köteles lesz 400 kor. bánatpénzt 1000 koronára kiegészíteni, mely összeg mint biztosíték, csak a bérbe-vett helyiségek kifogástalan használatba vétele után fog visszafizettni.

Az ajánlattevő bánatpénzének ki nem egyenlítése esetén elveszti bánatpénzt és olybá vétetik, mintha ajánlatáról lemondott volna és ha ebből a m. kir. államkincstár kár háramlanék, úgy az ajánlattevő bánatpénzének elvesztésén felül ezen kárt is megtéríteni tartozik.

Köteles lesz továbbá az ajánlattevő, ha ajánlata már kész épülete vonatkozik, azt a posta- és táviratigazgatóság által készített és a posta- és táv. vezérigazgatóság által jóváhagyott tervrajznak megfelelően saját költségén átalakítani, ha pedig az ajánlat csak ezután létesítendő épülete szólna, azt az említett jóváhagyott tervnek megfelelően felépíteni.

Az ajánlat a veszprémi posta- és táviratigazgatóságnál kapható ajánlati úrlapon teendő és ahhoz az ugyanott beszerezhető ajánlati felhívásnak az ajánlattevő által aláírt egy példány csatolandó.

Az ajánlat az alábbi telekkönyvi kivonatát és az ingatlan vázlatrajzát, a környező utca, tér és a szomszédos házak, vagy telkek feltüntetésével. A többiek részéről együttesen tett ajánlatok azon nyilatkozat is csatolandó, hogy az ajánlat tekintetében egyetemlegesen felelősek és kötelesek azon megbízottat is megnevezni, aki a társvállalkozókat a kincstárral szemben képviseli, az ajánlat pontos kivételét, illetve értesítések átvételére és a kifizetendő összegek felvételére jogosítva van.

Nem önjogi személyek, továbbá társaságok és más jogi személyek részéről tett ajánlatoknál megnevezendő azon törvényes képviselő, igazgató vagy a képviselőre hivatott más személy, aki értesítések átvételére és a kifizetendő összegek felvételére jogosult.

Sopron, 1915. december 17-én.

Kelényi,

m. kir. posta- és táv. igazgató.

Köszönet.

Az újév alkalmából kedves kötelességemnek teszek eleget, midőn hálás köszönetet mondok és boldog újévet kívánok a főtisztelendő lelkésznek Papságnak, valamint minden kegyes pártfogónak, kik üzletemet a lefolyt évben támogatásban részesítették s kérem a nagybecsű bizalmat a jövő évben is részemre föntartani.

Részemről főtörzkvém leend ezután is már 51 év óta fennálló üzletem elismert jó hírnevét megővni és a nagybecsű megrendeléseknek pontosan megfelelni.

Hódolattaljes tisztelettel

**Oberbauer A. utóda
KRONBERG JÓZSEF**

a Ferencz József-rend lovagja,
egyházi felszerelési gyáros.

BUDAPEST, IV., Váci-utca 41. szám.

Főmagasságú és főtiszt. Vaszyr Kolos bibornok-érsek Ő Eminenciájának és Klotild kir. hercege-asszony, ő cs. és kir. fens. udvari, Vác központi és egyházmegyei és a budapesti, nyitrai, székesszei, pécsi, gyulafehérvári, győri, beszerce-bányai oltáregylet szállítója.

Kávéház-átvétel.

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy a helybeli „ELITE“-kávéházat 1916. évi január hó 2-án mint új tulajdonos átvesszem. Tisztelettel kérem a közönség szíves pártfogását

Böhm Jenő kávéház-tulajdonos

ÓRIÁSI

bajok vannak most a bádódobozok körül a nagy bádóghány miatt, úgy hogy gyáramban több ízben üzemmávr fordult elő, mert nem tudtam a sokféle nagyságú bádódobozokat be zerezni. Mely tisztelettel kérem tehát a t. fogyasztó közönséget, hogy bevásárlásánál legyen szíves csak az óriási

FEDÁK

cipőkrémét kérni, hogy a szükséges dobozok készítése egyöntetű legyen, mert csak így lesz módomban tisztelt veöm óriási szükségletét, dacára a súlyos viszonyoknak, kielégíteni. Az óriási Fedák-

CIPŐKRÉM

ma már nélkülözhetetlenné vált minden háztartásban, mert háziasszonyaink meggyőződtek arról, hogy ezen kipróbált, jó cipőkrém az összes gyártmányokat felülmulja. — Az óriási Fedák-cipőkrém a nyersanyagok folytonos emelkedése folytán

**40 filléres
árban**

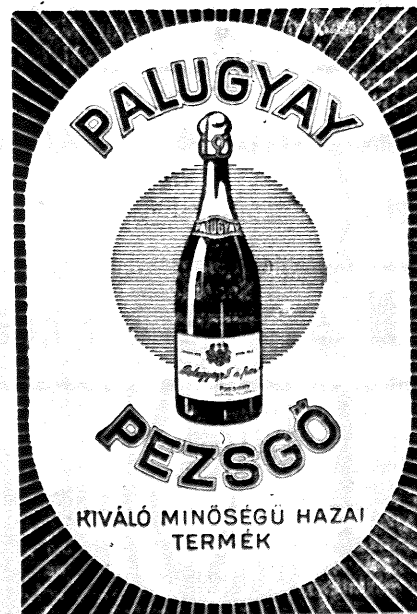
kerül forgalomba, mert sikerült nagyobb mennyiségű, elsőrendű minőségű nyersanyagot beszerezni és így a háború előtti kitűnő minőségben

**mindenütt
kapható!**

VADASZ ZSIGMOND

vegyészeti gyára

Budapest, VI., Lehel-utca-29. sz.

Eladó ház.

Szarvas-utca 7. sz. alatti ház áll 3 nagy lakószobából, 1 előszoba, 1 konyha és 1 éléstárból, pince, faház, sertésól, konyhakert sok gyümölcsfával, szép virágos kert lusztházzal.

10 hektóliter 14 éves balatoni fehér bor is eladó. Megtudható ugyanott.

Fogászati műteremVeszprém, Rákóczi-tér 22. sz. Telefon 49. inter-urban**Wellner Gyula**régí jöhrü fogászati műterme.
Rendelkezésre áll az összes fogászatba vágó műveletekre.**Foghuzás, fogtömés,
műfogak, fogsorok.**A szájpadiás nélküli műfogak
speciális készítője.

Számítalan elismerő levél.

Tanítóknak kedvezmény.

**Az Első Magyar Általános
Biztosító Társaság**

veszprémi főügynöksége

elfogad tűz-, jég-, betörési, bal-
eset, szavatossági, élet- és já-
radék-biztosításokat.A társaság a legrégibb és legnagyobb
magyar biztosító intézet; — biztosítéki
alapjai meghaladják a 210 millió koronát
s így minden tekintetben a legnagyobb
biztonságot nyújtják.Irodai helyiség: Szabadi-utca 3. sz.
földszint. Képviseli: SÜLY LÁSZLÓ.**HIRDETÉSEK**

felvétetnek a kiadóhivatalban.

ROLAND FERENCorgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépeső-utca 5. sz.Elvállal teljesen új orgonák építését a
legegyszerűbbtől a legdiszesebb ki-
vitelig — pneumatikai rendszer szerint.
ORGONÁK átalakítását és hangolását
jutányos árban számítom. Iskolák részére
HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben
készítek. ZONGORÁK javítását és han-
golását úgy helyben, mint vidéken a
lehető legrövidebb idő alatt eszközölök.**Bakos Kálmán**fűszer- és csemegekereskedő, ásványviz
nagy raktára
VESZPRÉM.

Telefon: 55. — Sörgöncim: Bakos Veszprém.

Ajánlom a téli időnyre bel- és külföldi
csemegeárukat, válogatott
fűszerek, idei aratású tea-
: különlegességeimet. :Teasütemények, csokoládék, kakaó
és gyermektápszerek. Mindennemű
hal- és huskonzervek.Befőttek, lekvárok, Jams-
rum, likőrök, cognac és
pezsgők, bel- és külföldi
borok. - Kávékban nagy
: választék. :**Gőzkávépörköldő**

Naponta friss pörkölt kávékeverék.

Háztartási és gazdasági
cikkek. — Illatszerek.
Finom hentesáruk.
: Prágai sonka. :

Alapítottatott 1894-ben

Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készít a legrövidebb idő alatt és raktáron tart:

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKATa legegyszerűbbtől a legnehezebb
kivitelig minden néven nevezendő■ egymin: rüpiatok, füzetek, köny-
vek, folyóiratok, árjegyzékek, körle-
velek, hirdetmények, sajtószetek, évi
jelentések, mérlegek, kimutatások,
gyászlapok, rovatolt táblázatok, név-
jegyek, meghívók, eljegyzési és es-
ketési tudósítások, számlák, címkek,
stb. stb., jutányos árakon számítva.plébánia-hivatalok és iskolák részére
szükséges mindenféle**HIVATALOS NYOMTATVÁNYT**■ melyek totarás szerint fűzve vagy
bekötve szállítatnak. Hivatalos le-
vélpapírok és borítékok, okmánybori-
tékok mindenféle alakban és színben.
Egy és négyvonalas csinos vizagala-
pok, tet- és zászlóalatti mennyi-égek. —
Kaphatók a legjobb minőségű fehér
irodai, ugyazintén fogalmazópapírok.

Postai megrendelések azonnal elintéztetnek.

Telefon 61

Veszprémben

Telefon 61